

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сталий бізнес і управління проєктами»

Ступінь освіти

Магістр

Освітні програми

Екологія,
Технології захисту
навколишнього
середовища,
Ресурсозбереження в
гірничо-
металургійному
комплексі
2024 року вступу

Тривалість викладання

2 чверть

Заняття:

осінній семестр

Лекції:

3 години

Семінарські:

2 години

Мова викладання

українська

Кафедра, що викладає: Екології та технологій захисту навколишнього середовища

Викладач:

Павличенко Артем Володимирович

професор, д-р. техн. наук, професор кафедри екології
та технологій захисту навколишнього середовища

Персональна сторінка:

<http://ecology.nmu.org.ua/ua/Personal/Pavlichenko.php>

E-mail:

pavlichenko.a.v@nmu.one

1. Анотація до курсу

Дисципліна «Сталий бізнес і управління проєктами» – фахова освітня компонента спеціальностей «Технології захисту навколишнього середовища» і «Екологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Дисципліна націлена на оволодіння слухачами сучасними теоретичними знаннями і практичними навичками ефективного управління екологічними проєктами з урахуванням принципів сталого розвитку, що сприяє екологічно та економічно збалансованому розвитку бізнесу. Ці знання є ключовими для досягнення професійних результатів у сфері захисту навколишнього середовища.

2. Мета та завдання курсу

Мета дисципліни полягає в формуванні у майбутніх фахівців (магістрів) компетентностей стосовно принципів та методів управління бізнесом та проєктами для забезпечення сталого розвитку виробництва за рахунок збереження та раціонального використання природних ресурсів.

3. Результати навчання

- Організовувати колективну діяльність для реалізації комплексних природоохоронних проєктів з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень
- Інформувати громадськість про переваги та недоліки сталого бізнесу на різних етапах життєвого циклу проєкту
- Проводити екологоекспертну оцінку впливу бізнес-процесів на довкілля з урахуванням перспектив реалізації природоохоронних проєктів на локальному, регіональному та міжнародному рівнях
- Застосовувати правові та етичні норми під час розробки та реалізації екологічних проєктів в умовах суперечливих вимог для забезпечення сталого бізнесу
- Управляти персоналом та ресурсами під час прийняття рішень стосовно перспектив реалізації проєктів для забезпечення сталого розвитку бізнесу в умовах недостатньої інформації, ресурсів та суперечливих вимог

4. Структура курсу

ЛЕКЦІЇ
1. Основні поняття та сутність бізнесу. Загальні відомості про глобальні цілі сталого розвитку Вплив глобальних завдань на розвиток бізнесу. Зв'язок глобальних цілей сталого розвитку з освоєнням мінерально-сировинних ресурсів: Ціль 6. Чиста вода та належні санітарні умови. Ціль 9. Промисловість, інновації інфраструктура. Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво

2. Особливості формування стратегій сталого бізнесу Глобальний вимір сталого місцевого розвитку. Значення стратегічного планування на місцевому рівні. Розробка та запровадження стратегій сталого місцевого розвитку. Розроблення місцевого плану дій для охорони довкілля
3. Моніторинг реалізації екологічної політики та обґрунтування прийняття рішень в бізнесі з урахуванням концепції сталого розвитку Національна екологічна політика і сталий розвиток. Мета, основні принципи національної екологічної політики. Індикатори ефективності національної екологічної політики. Механізм моніторингу, оцінки й удосконалення дій з реалізації політики
4. Індикатори та індекси сталого розвитку, система глобальних вимірів сталого розвитку та бізнесу Індикатори та індекси сталого розвитку. Взаємозв'язок індикаторів сталого розвитку із системою показників Цілей розвитку тисячоліття та системою індикаторів Європейського союзу. Поняття моніторингу сталого розвитку, його мета та об'єкт
5. Основні поняття проектного менеджменту Концепція екологічних проектів. Класифікація і зміст екологічного проекту. Складові екологічного проекту та їх характеристика. Життєвий цикл проекту. Проектний менеджмент як засіб розв'язання екологічних та соціальних проблем. Особливості реалізації екологічних проектів в сучасних умовах взаємодії суспільства і природи
6. Методологічні основи управління екологічними проектами та програмами Методологія Green Project Management. Стандарти ISO 10006, ISO 14000, ISO 19011. Ризики екологічних проектів. Види можливих ризиків екологічних проектів. Концепція управління ризиками. Заходи для нейтралізації або мінімізації негативних наслідків можливих ризиків ефективності презентації проекту
7. Експертиза екологічного проекту Методологічні основи експертизи проектів. Критерії оцінки якості обґрунтування екологічного проекту та його розділів. Презентація екологічного проекту
СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ
1. Методологія вимірювання сталого розвитку
2. Визначення екологічних загроз сталого розвитку регіону
3. Розробка місцевого плану дій з охорони довкілля
4. Індикатори ефективності національної екологічної політики для сталого розвитку
5. Розробка та презентація проектів з використанням новітніх відновлювальних джерел енергії та ресурсоенергозберігаючих технологій у виробничій та соціальній сферах
6. Розробка та презентація проектів з впровадження сучасних методів очищення промислових і комунальних стоків у містах та на виробництвах
7. Розробка та презентація проектів в галузі водного господарства
8. Розробка та презентація проектів технологій рекультивації порушених земель

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Використовується інструментальна база кафедри екології та технологій захисту навколишнього середовища, а також комп'ютерне та мультимедійне обладнання. Дистанційна платформа Moodle, MS Office Teams.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90...100	відмінно
74...89	добре
60...73	задовільно
0...59	незадовільно

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного тестування та самостійної роботи складатиме не менше як 60 балів.

Максимальне оцінювання:

Теоретична частина	Практична частина		Разом
	При своєчасному складанні	При несвоєчасному складанні	
60	40	30	100

Семінарські заняття роботи приймаються за контрольними запитаннями до кожної з тем. Оцінювання семінарських робіт здійснюється шляхом розрахунку середнього арифметичного балу за складеними семінарськими заняттями.

Теоретична частина оцінюється за результатами опитування, що містить 5 відкритих запитань.

6.3. Критерії оцінювання теоретичної частини

Відкриті запитання оцінюються шляхом співставлення з еталонними відповідями. За кожне питання здобувач отримує **12 балів (разом 60 балів)**.

6.4. Критерії оцінювання семінарських занять

За кожне семінарське заняття здобувач вищої освіти може отримати наступну кількість балів:

40 балів: виявлено підвищений рівень засвоєння обсягу знань і набуття вмінь; якісно, ретельно, самостійно та в повному обсязі виконано завдання. Матеріал викладено в логічній послідовності, без мовних помилок, а власні висновки студента відповідають темі семінарського заняття.

30 балів: показано оволодіння достатнім обсягом знань і вмінь під час виконання завдання; продемонстровано самостійність в отриманні даних, але з незначними неточностями; точність і чіткість мови, а власні висновки студента відповідають темі семінарського заняття.

20 балів: недостатньо показано оволодіння обсягом знань і вмінь під час виконання завдання; продемонстровано не самостійність в отриманні даних, зміст роботи викладений не завжди у логічній послідовності, в роботі зафіксовані незначні помилки, а власні висновки студента не завжди

відповідають темі семінарського заняття.

10 балів: виявлено змістові й лексичні помилки, зміст роботи викладено не чітко й нелогічно, але продемонстровані знання й уміння в межах навчальної програми.

0 балів: наведено неправильну відповідь, до якої не надано жодних пояснень.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі). Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» <http://surl.li/alvis>.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

7.2. Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту.

7.3. Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань, він може опротестувати виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.5. Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, академічна мобільність, які необхідно підтверджувати документами. Про відсутність на занятті та причини

відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням з викладачем курсу.

7.6. Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на їхні університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати пропозиції здобувачів вищої освіти стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Сталий бізнес і управління проєктами».

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові:

- 1 Боголюбов В.М., Прилипко В.А. Стратегія сталого розвитку: Навчальний посібник /. – Херсон: Олді-плюс, 2010. – 322 с.
- 2 Клименко М.О. Стратегія сталого розвитку: навч. посіб. /М.О. Клименко, Л.В. Клименко. – Рівне: НУВГ, 2010.- 267 с.
- 3 Коржнев М.М. Природно-ресурсні основи сталого розвитку. – Київ: Вид. КНУ. - 2001. – 270 с.
- 4 Основи стійкого розвитку: навчальний посібник. /За заг. ред. проф. Л.Г. Мельника. – Суми «Університетська книга» , 2005. – 654 с.
- 5 Садовенко А.П., Середа В.І., Масловська Л.Ц. Сталий розвиток суспільства: Навчальний посібник. / За ред. А.П. Садовенко, В.І. Середа, Л.Ц. Масловська.- К: 2009. – 239 с.
- 6 Посібник для досягнення Цілей сталого розвитку в сфері бізнесу. [https://sdgcompass.org/wp-content/uploads/2016/09/SDG Compass Guide Ukrainian.pdf](https://sdgcompass.org/wp-content/uploads/2016/09/SDG%20Compass%20Guide%20Ukrainian.pdf)
- 7 Цілі сталого розвитку: Україна. Національна доповідь. К: Міністерство економічного розвитку і торгівлі України, 2017. 176 с.
- 8 Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року : Указ Президента України № 722/2019, від 30 вересня 2019 року. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/7222019-29825>

Додаткові:

1. Yamaguchi, N.U., Bernardino, E.G., Ferreira, M.E.C. et al. Sustainable development goals: a bibliometric analysis of literature reviews. Environ Sci Pollut Res 30, 5502-5515 (2023). <https://doi.org/10.1007/s11356-022-24379-6>.
2. Nosratabadi, S., Mosavi, A., Shamshirband, S., Zavadskas, E. K., Rakotonirainy, A., & Chau, K. W. (2019). Sustainable business models: A review. Sustainability, 11(6), 1663. <https://doi.org/10.3390/su11061663>.

3. Kopnina, H., & Blewitt, J. (2014). Sustainable business: Key issues. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315110172>.
4. Belmonte-Ureña LJ, Plaza-Úbeda JA, Vazquez-Brust D, Yakovleva N (2021) Circular economy, degrowth and green growth as pathways for research on sustainable development goals: a global analysis and future agenda. *Ecol Econ* 185:107050. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2021.107050>.
5. Bennich T, Weitz N, Carlsen H (2020) Deciphering the scientific literature on SDG interactions: a review and reading guide. *Sci Total Environ* 728:138405. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2020.138405>.
6. Bhattacharyya O, Wu D, Mossman K et al (2017) Criteria to assess potential reverse innovations: opportunities for shared learning between high- and low-income countries. *Glob Health* 13:4. <https://doi.org/10.1186/s12992-016-0225-1>.
7. Biermann F, Kanie N, Kim R (2017) Global governance by goal-setting: the novel approach of the UN Sustainable Development Goals. *Curr Opin Environ Sustain* 26-27:26-31. <https://doi.org/10.1016/j.cosust.2017.01.010>.
8. Díaz-López C, Martín-Blanco C, De la Torre Bayo JJ et al (2021) Analyzing the scientific evolution of the Sustainable Development Goals. *Appl Sci* 11:8286. <https://doi.org/10.3390/app11188286>.
9. Khaled R, Ali H, Mohamed EKA (2021) The Sustainable Development Goals and corporate sustainability performance: mapping, extent and determinants. *J Clean Prod* 311:127599. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2021.127599>.
10. Londoño-Pineda AA, Cano JA (2022) Assessments under the United Nations Sustainable Development Goals: a bibliometric analysis. *Environ Clim Technol* 26:166-181. <https://doi.org/10.2478/rtuct-2022-0014>.
11. Nugent R, Bertram M, Jan S et al (2018) Investing in non-communicable disease prevention and management to advance the Sustainable Development Goals. *Lancet* 391:2029-2035. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(18\)30667-6](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(18)30667-6).
12. Pereira P, Zhao W, Symochko L et al (2022) The Russian-Ukrainian armed conflict will push back the sustainable development goals. *Geogr Sustain* 3:277-287. <https://doi.org/10.1016/j.geosus.2022.09.003>.
13. Romanelli JP, Gonçalves MCP, de Abreu Pestana LF et al (2021) Four challenges when conducting bibliometric reviews and how to deal with them. *Environ Sci Pollut Res* 28:60448-60458. <https://doi.org/10.1007/s11356-021-16420-x>.
14. Santana M, Morales-Sánchez R, Pasamar S (2020) Mapping the link between corporate social responsibility (CSR) and human resource management (HRM): how is this relationship measured? *Sustainability* 12:1678. <https://doi.org/10.3390/su12041678>.
15. Sianes A, Vega-Muñoz A, Tirado-Valencia P, Ariza-Montes A (2022) Impact of the sustainable development goals on the academic research agenda. A scientometric analysis. *PLOS One* 17:e0265409. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0265409>.
16. Vinuesa R, Azizpour H, Leite I, et al (2020) The role of artificial intelligence in achieving the Sustainable Development Goals. *Nat Commun* 11:233. <https://doi.org/10.1038/s41467-019-14108-y>.

17. Geissdoerfer, M., Vladimirova, D., & Evans, S. (2018). Sustainable business model innovation: A review. *Journal of cleaner production*, 198, 401-416. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.06.240>.
18. Randers J, Rockstrom J, Stoknes PE, Golüke U, Collste D, Cornell S (2018) Transformation is feasible: how to achieve the sustainable development goals within planetary boundaries. A report to the Club of Rome from Stockholm Resilience Centre and BI Norwegian Business School, Stockholm University. https://www.stockholmresilience.org/download/18.51d83659166367a9a16353/1539675518425/Report_Achieving%20the%20Sustainable%20Development%20Goals_WEB.pdf.
19. Comin, L. C., Aguiar, C. C., Sehnem, S., Yusliza, M. Y., Cazella, C. F., & Julkovski, D. J. (2020). Sustainable business models: a literature review. *Benchmarking: An International Journal*, 27(7), 2028-2047. <https://doi.org/10.1108/BIJ-12-2018-0384>.

Інформаційні ресурси

1. United Nations (2015) A/RES/70/1 - Transforming our world: the 2030 agenda for sustainable development. Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015, p 35. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N15/291/89/PDF/N1529189.pdf?OpenElement>.
2. United Nations (2017) A/RES/71/313 - Work of the Statistical Commission pertaining to the 2030 Agenda for Sustainable Development. Resolution adopted by the General Assembly on 6 July 2017, p 25. <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N17/207/63/PDF/N1720763.pdf?OpenElement>.
3. Офіційний сайт Держкомстату України // www.ukrstat.gov.ua/.
4. Офіційний сайт Світового банку // <http://web.worldbank.org>.
5. Офіційний сайт Міжнародної організації праці // <http://www.ilo.org/global/langen/index.htm>.
6. Офіційний сайт Світового центру даних з геоінформатики та сталого розвитку // <http://wdc.org.ua/uk/geoinformatics>.